

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงาน
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาญจนบุรี เขต 3

The Relationship Between the Characteristics of School Administrators
and the Implementation Between School and Community Under
the Kanchanaburi Primary Educational service Area Office 3

¹กัธร กัญญา และ ²สาโรจน์ เผ่าวงศ์กุล
¹ Kumtorn Kanya and ² Saroch Pauwongsakul

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
Faculty of Education, Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand
E-mail: ¹kumtorkanya@gmail.com, ²saroch@kru.ac.th

Received April 27, 2026; Revised June 7, 2026; Accepted June 18, 2026

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัยคือโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 79 แห่ง กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 299 คน ใช้วิธีโดยการสุ่มโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยจำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์และด้านความสัมพันธ์กับงาน 2) การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการให้บริการชุมชน ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: คุณลักษณะของผู้บริหาร; โรงเรียนกับชุมชน; ความสัมพันธ์

Abstract

The article aimed to study 1) the characteristics of school administrators 2) the implementation between school and community and 3) the relationship between the characteristics of school administrators and the implementation between school and community under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3. The samples of this research consisted of 299 administrators and teachers under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, obtained by proportionate stratified random sampling. The research instrument was a five-level-rating scale questionnaire with content validity between 0.67–1.00 and a reliability of 0.97. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Pearson's Product moment correlation coefficient with a statistical significance level at 0.05. The findings were as follows: 1) The characteristics of school administrators under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, overall and in each individual aspect were at a high level, ranking in descending order as ideal leader, vision, creativity and innovation, interpersonal skills, and work-related relationships. 2) The implementation between school and community under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, overall and in each individual aspect were at a high level, ranking in descending order as community participation, public relations, community involvement, and community service. 3) the characteristics of school administrators and the implementation between school and community under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, in overall had a medium positive correlation with statistical significance.

Keywords: Characteristics of school administrators; Implementation between school and community; Relationship

บทนำ

องค์กรหรือหน่วยงานจะบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใดไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพียงแต่การที่มีผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ หรือประสบการณ์ของผู้นำ หรือแสดงพฤติกรรมของการเป็นผู้นำที่เหมาะสมเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติงานซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผู้บริหารมีความเข้าใจและเกิดความรู้สึกที่จะอุทิศตนเพื่องานได้อย่างถูกต้อง และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วม ได้ใช้ศักยภาพและความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในสถานศึกษา (ธารรงค์ จันทฤทธิ์ และ คณะ, 2567) ตั้งแต่การเริ่มคิดการวางแผน นำไปปฏิบัติและประเมินผลรวมทั้งได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน (จินฉนวนวัฒน์ โคมบัว และ คณะ, 2568) การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐและภาคอื่น ๆ นอกจากภาครัฐเช่น ธุรกิจเอกชน ประชาชน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ให้ได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างทีมงานที่มีคุณภาพขึ้นมา เพื่อช่วยในการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยในการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การละเลยไม่เห็นความสำคัญของชุมชน จึงเป็นการ

มองข้ามทรัพยากรที่จะอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาได้ งานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นภารกิจที่สำคัญที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติให้สำเร็จ ซึ่งการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำขององค์กรนั้น จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน พัฒนาความสัมพันธ์แบบเกื้อกูลกันกับชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อพัฒนาเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน และเพื่อได้รับความร่วมมือ สนับสนุนจากชุมชนในกิจกรรมสร้างสรรค์พัฒนาต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งโรงเรียนและชุมชนอย่างยั่งยืน (ขวัญใจ พุ่มโอ, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 กำหนดนโยบายด้านการปรับสมดุลและพัฒนาการบริหารจัดการศึกษา โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญ ได้แก่ สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการกระจายอำนาจการบริหารจัดการอย่างเป็นอิสระ หน่วยงานมีความทันสมัย ยืดหยุ่น คล่องตัวสูง พร้อมทั้งจะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศวิชาการ ผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3) ซึ่งทุกตัวชี้วัดที่กำหนดต้องเกิดจากคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และโรงเรียนจำเป็นต้องพัฒนางานโดยอาศัยความร่วมมือจากชุมชน หากผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ให้บริการแก่ชุมชนและดึงทรัพยากรในท้องถิ่นมาช่วยในการพัฒนาโรงเรียนได้แล้วนั้น การบริหารโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ก็จะไม่ประสบความสำเร็จ (อรยา หมีนพัฒน์ และ วิมลพัชร วงศ์วัฒน์เกษม, 2567) ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับคุณลักษณะผู้นำและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน พัฒนาความสัมพันธ์แบบเกื้อกูล เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน และเพื่อได้รับความร่วมมือ สนับสนุนจากชุมชนในกิจกรรมสร้างสรรค์พัฒนาต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งโรงเรียนและชุมชนอย่างยั่งยืน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาและการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ไปปรับปรุงนโยบายการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการดำเนินงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำสูงสุดของสถานศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาโดยใช้ทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่ในสถานศึกษาโดยอาศัยกระบวนการการบริหารจัดการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำองค์การ และการควบคุมทรัพยากรขององค์การ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการได้รับความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยมีนักวิชาการ นักการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมาย สรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงออกหรือลักษณะพิเศษหลายประการที่โดดเด่นของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารสถานศึกษา รวมถึงพฤติกรรมตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานอันจะสามารถส่งผลสำเร็จและเกิดประสิทธิผลการบริหารงานในสถานศึกษา ประกอบด้วย

1.1 ด้านการเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถเป็นผู้นำที่เฉลียวฉลาด มีปฏิภาณ ไหวพริบ เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาโรงเรียน มีความสามารถในการแก้ปัญหา การโน้มน้าวให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติในสิ่งดีงามและถูกต้อง มีความสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานทำงานและสร้างความพึงพอใจให้ผู้ร่วมงาน มีความสามารถชี้แนะ แนะนำการดำเนินงานให้แก่ผู้ร่วมงาน สามารถสร้างทีมงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการมีวิสัยทัศน์ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดแนวคิดและทิศทางที่สามารถนำมาปฏิบัติในสถานศึกษาได้จริง และเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา สามารถดำเนินงานไปตามทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายของสถานศึกษา บุคลากรได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้สู่การปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ชัดเจนจากวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และใช้วิสัยทัศน์เป็นตัวกำหนดนโยบายและโครงการต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น

1.3 ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างและความต้องการ ของแต่ละบุคคล มีวิธีการต่าง ๆ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีความเข้าใจธรรมชาติ พฤติกรรมของมนุษย์ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล และเสริมสร้างความร่วมมือซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา ตลอดจนประสานงานและการให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน

1.4 ด้านความสัมพันธ์กับงาน หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีกระบวนการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นการจัดระเบียบกิจกรรมต่าง ๆ มีการบริหารโครงการ กิจกรรม ทรัพยากรและสามารถประยุกต์การบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จัดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และมอบหมายให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

1.5 ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ กระตุ้นให้ครูเกิดความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ชี้แนะให้ครูเห็นจุดเด่น จุดด้อยของสถานศึกษาเพื่อพัฒนางาน ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครู ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

2. การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การดำเนินการบริหารงาน ติดต่о ประสานความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน บุคคลในชุมชน สร้างความเข้าใจระหว่างชุมชน ผู้บริหาร คณะครู และสร้างความรู้สึกรักว่าโรงเรียนเป็นของชุมชนอย่างแท้จริง ส่งเสริม

เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนและชุมชนจัดขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษา ประกอบด้วย

2.1 การให้บริการชุมชน หมายถึง สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถใช้บริการด้านอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรม สถานศึกษาจัดอบรม ให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์กับชุมชน จัดกิจกรรมความรู้ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมร่วมกับชุมชน มีการให้คำแนะนำ หรือคำปรึกษาด้านวิชาการ เปิดโอกาสให้ชุมชนใช้วัสดุอุปกรณ์ หรือเทคโนโลยีที่สถานศึกษาในการจัดกิจกรรม และสถานศึกษาเข้ามามีร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน

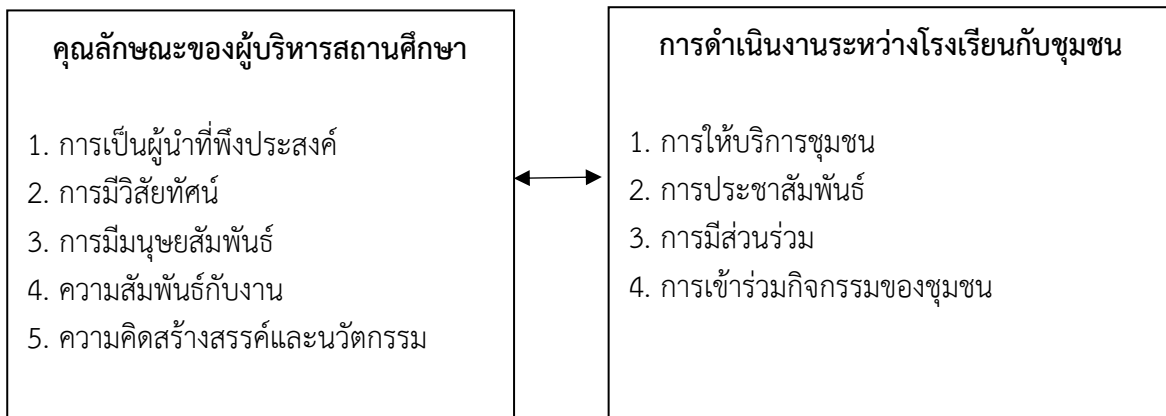
2.2 ด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง สถานศึกษาเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารภายในโรงเรียนให้กับชุมชน รับทราบ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้รูปแบบการนำเสนอข่าวสาร เช่น การจัดทำวารสารโรงเรียน จัดทำจดหมายข่าว การจัดนิทรรศการ การทำเว็บไซต์โรงเรียน เป็นต้น โดยคณะกรรมการที่ผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งขึ้นรับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนอย่างเป็นทางการเพื่อสร้างการรับรู้สารสนเทศของโรงเรียนแก่ชุมชนอย่างครบถ้วน

2.3 ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติ รวมถึงมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นโยบายในการบริหารงาน ตลอดจนสามารถเสนอแนะความคิดเห็น ร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.4 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน สถานศึกษามีการวางแผน กำหนดบุคลากรในการประสานงาน และให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน หรือหน่วยงานอื่น ๆ และมีการประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการดำเนินการพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โดยการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานอื่น การนำนักเรียนไปศึกษาวิถีชีวิตในชุมชน การนำนักเรียนไปพัฒนาชุมชน การจัดการประชุมผู้ปกครอง การจัดงานประจำปี เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาของ กุลจิรา รักชนคร (2563) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ด้านความสัมพันธ์กับงาน และด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม สำหรับกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยสังเคราะห์แนวคิดของ กิตติยา ผ่านเมือง (2560) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการให้บริการชุมชนด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่ต้องการทราบระดับความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 299 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิจำแนกตามพื้นที่จัดการศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และพื้นที่จัดการศึกษา ตอนที่ 2 แบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับตามแนว Likert 25 ข้อ เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 จำนวน 20 ข้อ เกี่ยวกับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ได้รับการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พบว่า ข้อคำถามจำนวน 42 ข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และจำนวน 3 ข้อมีค่า IOC เท่ากับ 0.67 ส่วนด้านความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูจำนวน 30 คนในพื้นที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพื้นที่วิจัย และคำนวณค่าความเชื่อมั่นด้วยสถิติแอลฟาของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อถือได้ในระดับสูงมาก

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล จากนั้นดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และทางออนไลน์ และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามโดยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 299 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบ

แบบสอบถามและส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยใน 7-15 วัน ทางไปรษณีย์และทางออนไลน์ ได้รับแบบทดสอบกลับคืนจำนวน 299 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 299 ชุด เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบ หลังจากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระเบียบและกำหนดรหัสข้อมูลก่อนนำเข้าสู่โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับการวิเคราะห์ โดยข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) เพื่อนำเสนอภาพรวมของลักษณะกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล กลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา และการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้รับการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ในระดับรายข้อรายด้าน และภาพรวมทุกด้าน ซึ่งการแปลความหมายของระดับความคิดเห็นอ้างอิงตามเกณฑ์ของ Best (1981) สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการเป็นผู้นำที่พึงประสงค์	4.37	0.26	มาก
2. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.35	0.28	มาก
3. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	4.30	0.26	มาก
4. ด้านความสัมพันธ์กับงาน	4.30	0.28	มาก
5. ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	4.33	0.25	มาก
รวมเฉลี่ย	4.33	0.17	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ และด้านความสัมพันธ์กับงาน

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม มีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม

การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการให้บริการชุมชน	4.23	0.28	มาก
2. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.31	0.27	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วม	4.27	0.29	มาก
4. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	4.32	0.27	มาก
รวมเฉลี่ย	4.28	0.19	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการให้บริการชุมชน ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา	ความสุขในการทำงานของครู				
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y _{รวม}
X ₁	0.20**	0.16**	0.24**	0.14*	0.26**
X ₂	0.31**	0.20**	0.27**	0.17**	0.34**
X ₃	0.42**	0.26**	0.28**	0.21**	0.41**
X ₄	0.36**	0.19**	0.25**	0.16**	0.34**
X ₅	0.22**	0.51**	0.38**	0.34**	0.51**
X รวม	0.46**	0.40**	0.43**	0.31**	0.56**

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวก

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง คือ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีความสำคัญในการดำเนินงานทำหน้าที่กำกับ ควบคุมดูแล บริหารและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ร่วมงาน เพื่อให้การดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมาย โดยใช้ภาวะผู้นำทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสร้างพลังแห่งกระบวนการทำงาน จูงใจให้ผู้ตามหรือผู้ปฏิบัติงานทำงานได้สำเร็จด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาจึงแสดงออกถึงคุณลักษณะที่เหมาะสมดีพอ ซึ่งสามารถผสมผสานส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละฝ่ายได้อย่างสมบูรณ์ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด เป็นผู้วิสัยทัศน์กว้างไกลในการจัดการศึกษาและพัฒนาสถานศึกษา เป็นนักวางแผนและสร้างระบบที่ดี ในการทำงานและโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า มีความยุติธรรม มีความสามารถในการบริหารจัดการเวลา บริหารความขัดแย้งและสนับสนุนบุคลากรได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐชา พิกุลทอง และสงวน อินทร์รักษ์ (2560) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของทัดดาว ถนัดกิจ บรรจงเจริญสุข และโสภณ เพ็ชรพวง (2561) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเป็นแหล่งให้การศึกษากับผู้เรียน ซึ่งมาจากบุคคลในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ผู้เรียน จะนำสิ่งที่เรียนรู้จากโรงเรียนไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงทำให้ผู้เรียนมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ รวมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองของผู้เรียนเองด้วย บุคคล ในชุมชนก็จะดำรงชีวิตตามผู้เรียนไปด้วย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงให้ความสำคัญในการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์กัน มีการประสานงาน การดำเนินงานที่ความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการในด้านต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการเรียนรู้ รวมถึงเป็นการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดวัฒนธรรมในชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาวัน แกละสมุทร (2562) พบว่า การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของมิชาดา สมบัตย์ และองอาจ เทียมกลาง (2568) ศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้าง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยในการดำเนินงานของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงเป็นภารกิจที่สำคัญที่

ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติให้สำเร็จ ซึ่งการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำขององค์กรนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ผู้นำและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างกลไกการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน พัฒนาความสัมพันธ์แบบเกื้อกูลกันกับชุมชน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อพัฒนาเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน และเพื่อได้รับความร่วมมือ สนับสนุนจากชุมชนในกิจกรรมสร้างสรรค์พัฒนาต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อทั้งโรงเรียนและชุมชนอย่างยั่งยืน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัยและการอภิปรายเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สามารถสังเคราะห์ออกมาเป็นแผนภาพ ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

จากแผนภาพที่ 1 แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สามารถอธิบายโดยสังเขปดังนี้

1. ด้านการเป็นผู้นำที่พึงประสงค์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับต่ำ เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

2. ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านที่อยู่ในระดับต่ำ เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

3. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านที่อยู่ในระดับต่ำ เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

4. ด้านความสัมพันธ์กับงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านที่อยู่ในระดับต่ำ เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

5. ด้านความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านที่อยู่ในระดับต่ำ คือ ด้านการให้บริการชุมชน

สรุป

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญและส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาตนเองด้านคุณลักษณะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อร่วมกับชุมชนในการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพสำหรับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรประยุกต์ใช้กระบวนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีคุณภาพ และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างและความต้องการของบุคลากรแต่ละบุคคล เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาด้านบุคลากรมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นปัจจัยที่สำคัญของการดำเนินงานจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดอบรมหรือถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการรับฟังความคิดเห็นของชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณลักษณะอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ส่งผลต่อการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและการดำเนินต่าง ๆ ของสถานศึกษามีคุณภาพตามเป้าหมาย ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ซึ่งสามารถนำไป

ประยุกต์ใช้กับการพัฒนาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 และควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

- กิตติยา ผ่านเมือง. (2560). การพัฒนารูปแบบการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 14(67), 51-60.
- กุลจิรา รักชนคร. (2563). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. *Journal of Modern Learning Development*, 5(3), 328-344.
- จิณณวัฒน์ โคมบัว, สรศักดิ์ ฉิมศรี และ จินดา ศรีญาณลักษณ์. (2568). การพัฒนารูปแบบการจัดการด้านความปลอดภัยแบบมีส่วนร่วม ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1. *วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม*, 3(2), 699-711.
- ณัฐชา พิกุลทอง และ สงวน อินทร์รักษ์. (2560). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 8(1), 1-14.
- ทัดดาว ถนงค์กิจ, บรรจง เจริญสุข และ โสภณ เพ็ชรพวง. (2561). คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ในจังหวัดพังงา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 12(1), 109 – 117.
- อึ้ง จันทฤทธิ์, สติพร เชาวนชัย และ ฉลอง ชาตรุประชีวิน. (2567). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(9), 778-792.
- นาวัน แกละสมุทร. (2562). การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 4(3), 569-580.
- มิชาดา สมบัณย์ และองอาจ เทียมกลาง. (2568). การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน กลุ่มเครือข่ายประโคนชัย 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. *วารสารสหวิทยาการศึกษาและพัฒนาสังคม*, 1(1), 72-83.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. กาญจนบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3.
- อริยา หมื่นพัฒน์ และ วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม. (2567). การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาวังน้ำเขียวสามัคคี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. *วารสารศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา*, 3(2), 36-47.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1976). *Management styles and the human component*. New York: AMACOM.